

Samanta Schweblin

Gif

Vertaald door Mia Buursma

Uitgeverij Atlas Contact
Amsterdam/Antwerpen

Het zijn net wormen.

Wat voor soort wormen?

Wormen, overal.

De jongen praat, hij fluistert de woorden in mijn oor. Ik ben degene die vraagt. Wormen in je lichaam?

Ja, in je lichaam.

Regenwormen?

Nee, een ander soort wormen.

Het is donker en ik kan niks zien. De lakens zijn ruw, ze kreuken onder mijn lichaam. Ik kan me niet bewegen, bedoel ik.

Door de wormen. Je moet geduld hebben en wachten. En terwijl je wacht, moet je het precieze punt zien te vinden waar de wormen ontstaan.

Waarom?

Omdat het belangrijk is, heel belangrijk, voor iedereen.

Ik probeer te knikken, maar mijn lichaam reageert niet.

Wat gebeurt er nog meer in de tuin van het huis, ben ik in de tuin?

Nee, jij bent er niet, maar Carla wel, je moeder. Ik heb haar een paar dagen geleden leren kennen, toen we net in het huis waren aangekomen.

Wat doet Carla?

Ze drinkt haar koffie op en zet het kopje in het gras, naast haar ligstoel.

Wat nog meer?

Ze staat op en loopt weg. Ze vergeet haar slippers, die staan een paar meter verderop, op het trapje van het zwembad, maar ik zeg niks.

Waarom niet?

Omdat ik wil wachten om te zien wat ze doet.

En wat doet ze?

Ze hangt haar tas aan haar schouder en loopt in haar goudkleurige bikini naar de auto. We voelen ons tot elkaar aangetrokken, maar er zijn ook wel korte momenten van afkeer, dat merk ik in bepaalde situaties. Weet je zeker dat deze observaties nodig zijn? Hebben we daar tijd voor?

De observaties zijn heel belangrijk. Waarom zijn jullie in de tuin?

Omdat we net terug zijn van het meer, en je moeder wil niet binnenkomen.

Ze wil je geen problemen geven.

Wat voor soort problemen? Ik moet de hele tijd heen en weer, eerst voor de limonade, dan voor de zonnebrandcrème, volgens mij is dat iets anders dan me problemen geven.

Waarom zijn jullie naar het meer gegaan?

Ze wilde dat ik haar leerde autorijden, ze zei dat ze dat altijd al had willen leren, maar toen we eenmaal bij het meer waren, hadden we geen van tweeën veel geduld.

Wat doet ze nu in de tuin?

Ze opent het portier van mijn auto, gaat achter het stuur zitten en rommelt in haar tas. Ik til mijn benen van de ligstoel en wacht. Het is heel warm. Dan krijgt Carla genoeg van het rommelen en ze pakt met beide handen het stuur vast. Zo zit ze even en ze kijkt naar het tuinhcek, of misschien naar haar huis, een stuk voorbij het hek.

Wat nog meer? Waarom zeg je niks?

Ik zit in dit verhaal vast, dat snap ik heel goed, maar af en toe kost het me moeite om verder te gaan. Komt dat door wat de verpleegsters me inspuiten?

Nee.

Maar binnen een paar uur ga ik dood, dat is toch zo, hè? Het is raar dat ik zo rustig ben. Want al weet ik het, ook al zeg je het niet, het is toch iets wat je onmogelijk tegen jezelf kunt zeggen.

Dat is allemaal niet belangrijk. We verliezen tijd.

Maar het is waar, hè? Dat ik doodga.

Wat gebeurt er nog meer in de tuin?

Carla leunt met haar voorhoofd op het stuur en haar schouders schokken een beetje, ze begint te huilen. Denk je dat we dicht bij het precieze punt zouden kunnen zijn waar de wormen ontstaan?

Ga door, denk aan de details.

Carla maakt geen enkel geluid, maar ze krijgt het wel voor elkaar dat ik opsta en naar haar toe loop. Ik vond haar meteen leuk, vanaf de dag dat ik haar in de volle zon met twee grote plastic emmers zag sjouwen, met haar rode haar in een grote wrong en haar spijkertuinbroek. Sinds mijn puberteit had ik nooit meer gezien dat iemand die droeg,

en ik was degene die aandrong met de limonade en die haar uitnodigde om de volgende ochtend maté te komen drinken, en de ochtend erna, en die daarna ook. Zijn dat belangrijke details?

Het precieze punt zit in een detail, je moet heel goed kijken.

Ik ga de tuin door. Als ik om het zwembad heen loop, kijk ik naar de eetkamer en ik controleer door het grote raam of Nina, mijn dochter, nog slaapt, met haar grote pluchen mol in haar armen geklemd. Ik ga de auto aan de passagierskant in. Ik ga zitten, maar laat het portier open en draai het raampje naar beneden, want het is snikheet. Carla's grote haarwring hangt een beetje naar beneden, hij is naar één kant uitgezakt. Ze leunt naar achteren, zich ervan bewust dat ik er weer ben, naast haar, en ze kijkt naar me.

‘Als ik het je vertel,’ zegt ze, ‘wil je me niet meer zien.’

Ik denk na over wat ik zal zeggen, iets als ‘Maar Carla, alsjeblieft, doe niet zo belachelijk’, maar in plaats daarvan kijk ik naar haar tenen die zich spannen op de pedalen, haar lange benen, haar dunne maar stevige armen. Het verwacht me dat een vrouw die tien jaar ouder is dan ik ook zoveel mooier is.

‘Als ik het je vertel,’ zegt ze, ‘wil je niet dat hij met Nina speelt.’

‘Maar Carla, alsjeblieft, waarom zou ik dat niet willen?’

‘Dat wil je niet, Amanda,’ zegt ze, en haar ogen vullen zich met tranen.

‘Hoe heet hij?’

‘David.’

‘Is hij jouw kind? Jouw zoon?’

Ze knikt. Dat kind ben jij, David.

Dat weet ik, ga door.

Ze droogt haar tranen met de knokkels van haar handen en haar vergulde armbanden tinkelen. Ik had je nooit gezien, jou niet, maar toen ik aan meneer Geser, de bewaker van het huis dat we huurden, vertelde dat ik contact had met Carla, vroeg hij onmiddellijk of ik jou al kende. Carla zegt: ‘Hij was van mij. Nu niet meer.’

Ik kijk haar vol onbegrip aan.

‘Hij is niet meer van mij.’

‘Carla, een kind is voor het leven.’

‘Nee, schat,’ zegt ze. Ze heeft lange nagels en wijst ermee naar mijn ogen.

Dan herinner ik me de sigaretten van mijn man, ik doe het handschoenvakje open en geef ze aan haar, samen met de aansteker. Ze rukt ze haast uit mijn handen en de geur van haar zonnebrandcrème zweeft ook tussen ons in.

‘Toen David werd geboren, was hij zo schattig.’

‘Natuurlijk was hij dat,’ zeg ik, en ik realiseer me dat ik nu mijn mond moet houden.

‘De eerste keer dat ze hem aan me gaven om hem vast te houden, was ik vreselijk bang. Ik was ervan overtuigd dat hij een vinger miste,’ ze heeft de sigaret tussen haar lippen en glimlacht bij de herinnering, dan steekt ze hem aan, ‘de verpleegster zei dat dat soms gebeurt met de verdoving, dat je dan een beetje paranoïde bent, en pas toen ik de tien vingertjes van zijn handjes twee keer had geteld, was ik ervan overtuigd dat alles goed was gegaan. Ik zou er nu alles voor

overhebben als David alleen maar een vinger miste.’

‘Wat is er met David?’

‘Maar hij was schattig, Amanda, echt schattig. Hij lachte de hele dag. Buiten zijn vond hij het leukste. Het plein vond hij fantastisch, van kleins af aan. Je hebt gezien dat je hier niet kunt lopen met de kinderwagen. In het dorp wel, maar om vanaf hier bij het plein te komen, moet je langs de buitenhuizen en de krotten bij de rails, het is een gedoe met de modder, maar hij vond het zo geweldig dat ik hem tot zijn derde daarheen droeg, alle twaalf blokken. Als hij de glijbaan zag, zette hij een keel op. Waar zit de asbak in deze auto?’

Die zit onder het dashboard. Ik haal hem eruit en geef hem aan haar.

‘Toen werd David ziek, in die tijd ongeveer, zo’n zes jaar geleden. Het was op een moeilijk moment. Ik was net begonnen met werken op het pluimveebedrijf van Sotomayor, ik had nog nooit van mijn leven gewerkt, ik deed zijn boekhouding, wat met boekhouden eerlijk gezegd niets te maken had, laten we zeggen dat ik zijn papieren ordende en hem hielp met het rekenwerk, maar ik vond het leuk. Ik deed allerlei officiële zaken in het dorp, netjes gekleed. Voor jullie, uit Buenos Aires, is het anders, maar hier moet je voor glamour een excuus hebben, en dit was precies goed.’

‘En je man?’

‘Omar fokte paarden. Je hoort het goed. Hij was een ander type, Omar.’

‘Volgens mij zag ik hem gisteren, toen ik met Nina ging

wandelen. Hij kwam langs in zijn bestelauto, maar hij groette niet terug.'

'Ja, zo is Omar nu,' zegt Carla, en ze schudt haar hoofd. 'Toen ik hem leerde kennen, lachte hij nog, en hij fokte renpaarden. Hij hield ze aan de andere kant van het dorp, voorbij het meer, maar toen ik zwanger werd, verplaatste hij alles naar hier. Dit hier was het huis van mijn ouders. Omar zei dat als het allemaal goed uitpakte we rijk zouden worden en alles zouden veranderen. Ik wilde tapijt op de vloer. Ja, gekkenwerk, daar waar ik woon, maar wat maakte ik me een hoop illusies. Omar had twee dure fokmerries, die hadden al twee veulens ter wereld gebracht, Tristeza Cat en Gamuza Fina, die waren verkocht en deden ook al mee aan de rennen, en dat doen ze nog steeds, op de renbanen van Palermo en San Isidro. Daarna werden er nog twee merries geboren en een hengst, maar ik weet niet meer hoe die heetten. Als je in deze handel wilt presteren, moet je een goede dekhengst hebben, en ze gaven Omar altijd de beste. Hij omheinde een deel van het terrein voor de merries, aan de achterkant maakte hij een erf voor de hengstveulens, hij plantte alfalfa en daarna ging hij wat rustiger de stal bouwen. De afspraak was dat als hij de dekhengst wilde hebben, hij die voor twee of drie dagen kreeg. Als de hengstveulens werden verkocht, ging een kwart van het geld naar de eigenaar van de hengst. Dat is veel geld, want als het een goede hengst is en de veulens goed zijn verzorgd, kunnen ze per stuk wel 200.000 tot 250.000 peso opbrengen. Dus dat verdomde paard was bij ons. Omar was er de hele dag mee bezig, hij volgde het als een zombie om te tellen hoe vaak hij elke merrie beklom.

Als hij weg moest, wachtte hij tot ik terug was van Sotomayor en dan moest ik het doen, maar ik keek maar heel af en toe uit het keukenraam, dat snap je. Punt is dat ik op een middag sta af te wassen en me realiseer dat ik de hengst al een tijdje niet heb gezien. Ik loop naar het andere raam en naar het raam aan de achterkant, maar niks: de merries staan er, maar geen spoor van de hengst. Ik til David op, die zijn eerste stapjes al had gezet en de hele tijd had geprobeerd door het huis achter me aan te lopen, en ga naar buiten. Je hoeft er geen woorden aan vuil te maken, een paard is er of is er niet. Hij was kennelijk om de een of andere reden over de omheining gesprongen. Dat komt niet vaak voor, maar soms gebeurt het. Ik liep naar de stal, biddend dat hij daar zou zijn, maar daar was hij ook niet. Ik dacht ineens aan het beekje, dat is klein maar het ligt wel lager, een paard zou daar kunnen drinken zonder dat je hem vanuit het huis zelfs maar zag. Ik herinner me dat David vroeg wat er gebeurde, ik had hem opgepakt voor ik het huis uit ging en hij had zijn armpjes om mijn nek geslagen, zijn stem klonk hortend doordat ik met grote stappen heen en weer liep. “Daar, mama,” zei David. En daar was de hengst, hij dronk water uit het beekje. Nu zegt hij geen “mama” meer tegen me. We gingen erheen en David wilde dat ik hem neerzette. Ik zei dat hij niet te dicht bij het paard moest komen. En ik ging heel behoedzaam naar het dier toe. Hij liep eerst steeds weg, maar ik was geduldig en na een tijdje vertrouwde hij me. Ik kon de halster grijpen. Wat een opluchting, ik herinner het me nog heel goed, ik zuchtte en zei hardop: “Als ik je kwijt was, was ik ook het huis kwijt, kreng.” Zie je, Amanda, het

is als de vinger waarvan ik dacht dat David die miste. Je zegt “Je huis kwijtraken zou het ergste zijn,” maar daarna gebeuren er nog veel ergere dingen, en je zou het huis en je leven geven om terug te kunnen naar dat moment en de halster van dat verdomde beest los te laten.’

Ik hoor de hordeur van de woonkamer klapperen en we draaien ons allebei om naar mijn huis. Nina staat in de deuropening, de mol in haar armen geklemd. Ze is nog suffig, zo suffig dat ze er niet eens van lijkt te schrikken dat ze ons nergens ziet. Ze zet een paar stapjes, en zonder de knuffel los te laten pakt ze de balustrade vast en loopt geconcentreerd de drie treetjes van de veranda af tot ze op het gras stapt. Carla leunt weer naar achteren en bekijkt haar zwijgend in de achteruitkijkspiegel. Nina kijkt naar haar voeten. Ze doet dat nieuwe dat ze doet sinds we zijn aangekomen, ze probeert grassprietten uit te trekken door haar tenen te strekken en weer samen te knijpen.

‘David zat op zijn hurken in het beekje, zijn gympjes waren doorweekt, hij had zijn handen in het water gestoken en zoog op zijn vingers. Toen zag ik de dode vogel. Hij lag vlakbij, pal naast David. Ik schrok en schreeuwde en hij schrok ook, hij kwam meteen overeind en van schrik viel hij achterover. Mijn arme David. Ik ging naar hem toe, het paard achter me aan sleurend, het hinnikte en wilde niet meekomen, en zo goed en zo kwaad als het ging, lukte het me David met één hand op te tillen en me met allebei omhoog te worstelen. Ik heb niks tegen Omar gezegd. Waarom zou ik? Die stommiteit was toch al gebeurd, punt uit. Maar de volgende ochtend vroeg lag het paard op de

grond. “Hij is er niet,” zei Omar, “hij is ervandoor,” en ik stond net op het punt tegen Omar te zeggen dat hij al een keer was ontsnapt, toen hij hem in het gras ontdekte. “Verdomme,” zei hij. De oogleden van de hengst waren zo opgezwollen dat je zijn ogen niet meer zag. Zijn lippen, zijn neusgaten, zijn hele mond, alles was zo dik en gezwollen dat het een ander dier leek, een monsterlijk gedrocht. Hij had nauwelijks nog kracht om te kreunen en Omar zei dat zijn hart bonkte als een locomotief. Hij liet met spoed de dierenarts halen, er kwamen een paar burens, iedereen rende ongerust heen en weer, maar ik liep wanhopig terug naar huis, haalde David, die nog lag te slapen, uit zijn bedje en sloot me met hem in mijn armen op in mijn kamer, op bed, om te bidden. Bidden als een waanzinnige, bidden zoals ik nog nooit van mijn leven had gebeden. Je vraagt je vast af waarom ik niet naar de medische post ben gehold in plaats van me op te sluiten in mijn kamer, maar soms is er geen tijd om een ramp bevestigd te krijgen. Hetzelfde wat dat paard had binnengekregen, wat het ook was, had mijn David ook binnengekregen, en als het paard doodging, had hij geen schijn van kans. Dat wist ik absoluut zeker, ik had al te veel gehoord en gezien in dit dorp: ik had maar een paar uur, minuten misschien, om een andere oplossing te vinden dan een halfuur te wachten op een dorpsdokter die niet eens op tijd bij de medische post zou zijn. Ik had iemand nodig die koste wat het kost het leven van mijn kind zou redden.’

Ik gluur weer naar Nina, die nu een paar stapjes in de richting van het zwembad zet.

‘Soms zie je het gewoon niet, Amanda. Ik weet niet waar-

om ik het niet zag, waarom ik me verdomme bezighield met een klotepaard in plaats van met mijn kind.'

Ik vraag me af of mij hetzelfde zou kunnen overkomen als Carla. Ik denk altijd aan het ergste. Op dit moment ben ik aan het uitrekenen hoeveel tijd het me zou kosten om snel de auto uit te stormen en bij Nina te zijn als zij plotseling naar het zwembad zou hollen en erin zou springen. Ik noem dat 'veilige afstand', want zo noem ik die veranderlijke afstand die me scheidt van mijn dochter, en ik ben de halve dag bezig die te berekenen, al neem ik altijd meer risico's dan ik eigenlijk zou moeten doen.

'Toen ik had besloten wat ik zou doen kon ik niet meer terug, hoe langer ik erover nadacht, hoe meer het me de enig mogelijke oplossing leek. Ik tilde David op, die huilde omdat ik zelf zo bang was, denk ik, en ging naar buiten. Omar stond met twee mannen te praten bij het paard en greep steeds naar zijn hoofd. Twee andere burens keken toe vanaf de akker erachter, ze mengden zich nu en dan in het gesprek, gaven over en weer luidkeels hun mening. Ik vertrok zonder dat ze het merkten. Ik ging de straat op,' zegt Carla, terwijl ze naar het einde van mijn tuin wijst, achter het hek, 'en liep naar het groene huis.'

'Welk groene huis?'

De laatste as van de sigaret valt tussen haar borsten en ze schudt hem weg, blaast een beetje, dan zucht ze. Ik zal de auto schoon moeten maken, want mijn man is heel pietluttig in dat soort dingen.

'Daar gaan wij van hier soms naartoe, omdat we weten dat de artsen die vanuit de medische post worden opge-

roepen pas na een paar uur komen, en die weten niks en kunnen totaal niks doen. Als het ernstig is, gaan we naar “de vrouw van het groene huis”,’ zegt Carla.

Nina legt haar mol op mijn ligstoel, op de badhanddoek. Ze doet nog een paar stapjes in de richting van het zwembad en ik ga rechtop zitten, op mijn hoede. Carla kijkt ook, maar voor haar lijkt de situatie geen enkel gevaar in te houden. Nina hurkt neer, gaat op de rand zitten en steekt haar voeten in het water.

‘Ze is geen helderziende, daarover is ze altijd heel duidelijk, maar ze kan de energie van de mensen zien, die kan ze lezen.’

‘Hoezo kan ze die “lezen”?’

‘Ze kan erachter komen of iemand ziek is en in welk deel van het lichaam die negatieve energie zit. Ze geneest hoofdpijn, misselijkheid, zweren op de huid en bloedspuwingen. Als ze op tijd zijn, houdt ze miskramen tegen.’

‘Zijn er dan zoveel miskramen?’

‘Ze zegt dat alles energie is.’

‘Dat zei mijn grootmoeder ook altijd.’

‘Wat zij doet is de energie opsporen en tegenhouden als die negatief is en activeren als die positief is. Hier in het dorp wordt ze vaak geraadpleegd, en soms komen er ook mensen van buiten. Haar kinderen wonen in het huis erachter. Zeven kinderen, allemaal jongens. Ze zorgen voor haar en voor alles wat ze nodig heeft, maar er wordt gezegd dat ze nooit in het huis komen. Wil je dat we naar het zwembad gaan, naar Nina?’

‘Nee, laat maar.’

‘Nina!’ Carla roept haar en pas dan ziet Nina ons in de auto.

Nina lacht, ze heeft een heerlijke glimlach, ze heeft kuiltjes en haar neus rimpelt een beetje. Ze staat op, pakt haar mol van de ligstoel en holt naar ons toe. Carla rekt zich naar achteren om het achterportier van de auto open te doen. Ze beweegt zich zo vanzelfsprekend in de bestuurdersstoel dat het ongelooflijk lijkt dat ze vandaag pas voor het eerst in deze auto zit.

‘Maar ik moet roken, Amanda, het spijt me voor Nina, maar ik moet nog een sigaret hebben, anders kan ik dit niet afmaken.’

Ik maak een luchtig gebaar en geef haar het pakje.

‘Wel de rook naar buiten blazen,’ zeg ik, terwijl Nina op de zitting klautert.

‘Mammie.’

‘Wat is er, liefje?’ zegt Carla, maar Nina negeert haar.

‘Mammie, wanneer gaan we de doos met lolly’s openmaken?’

Nina, goed gedrild door haar vader, gaat zitten en maakt de veiligheidsgordel vast.

‘Strakjes.’

‘Oké,’ zegt Nina.

‘Oké,’ zegt Carla, en pas dan besef ik dat er in haar relaas niets over is van alle dramatiek van voordat ze met haar verhaal begon. Ze huilt niet meer, leunt niet meer met haar hoofd op het stuur. Ze vertelt haar verhaal zonder zich iets aan te trekken van de onderbrekingen, alsof ze alle tijd van de wereld heeft en het leuk vindt terug te gaan naar dat

verleden. Ik vraag me af, David, of je werkelijk zo veranderd bent als Carla, nu ze dit alles nog een keer vertelt, even dat andere kind terugkrijgt dat ze zegt zo te missen.

‘Zodra de vrouw de deur opendeed, duwde ik David in haar armen. Maar dat soort mensen is niet alleen esoterisch maar ook behoorlijk nuchter, en dus zette ze David op de grond, gaf mij een glas water en wilde pas praten toen ik wat gekalmeerd was. Door het water kwam ik weer bij zinnen, en het is waar, even dacht ik dat mijn angst misschien onzinnig was, ik bedacht andere mogelijkheden waardoor het paard ziek kon zijn. De vrouw keek strak naar David, die bezig was een paar kleine beeldjes die op het televisie-tafeltje stonden op een rijtje te zetten. Ze ging naar hem toe en speelde even met hem. Ze bestudeerde hem aandachtig, onopvallend, af en toe legde ze een hand op zijn schouder of tilde zijn kin op om diep in zijn ogen te kijken. “Het paard is al dood,” zei de vrouw, en ik had nog niets over het paard gezegd, dat zweer ik. Ze zei dat David nog een paar uur had, misschien een dag, maar dat hij al gauw ademhalingsproblemen zou krijgen. “Het is een vergiftiging,” zei ze, “het slaat op zijn hart.” Ik bleef haar aanstaren, ik herinner me niet eens hoelang ik zo zat, verstijfd, zonder een woord te kunnen uitbrengen. Toen zei de vrouw iets verschrikkelijks. Iets nog ergers dan dat ze je zeggen hoe je kind dood zal gaan.’

‘Wat zei ze?’ vraagt Nina.

‘Vooruit, ga de lolly’s maar openmaken,’ zeg ik.

Nina maakt de gordel los, pakt de mol en holt naar het huis.